

Obsah

I. Úvod	9
These	9
Cíle metodiky a předpoklady jejich naplnění	10
Předmět a terminologie	10
Definice některých pojmů pro účely metodiky	11
Metoda zpracování	11
Výstupy	12
Forma zpracování	12
II. Proces přípravy a realizace oprav a stavebních zásahů do nosných konstrukcí památkových staveb	13
Úvod	13
Postup	13
Účastníci procesu	14
Proces přípravy a realizace	15
Krok 1 – Zadání	15
Krok 2 – Zaměření a dokumentace současného stavu	16
Krok 3 – Průzkumy	16
Stavebně historický průzkum	16
Stavebně technický a statický průzkum	16
Stavebně statický průzkum	16
Obsah a rozsah standardního stavebně statického průzkumu (posudku)	17
Doporučená skladba standardního stavebně statického průzkumu (posudku)	18
Nezbytné podklady pro zpracování stavebně technického a standardního statického průzkumu (posudku) nosných konstrukcí	19
Fáze průzkumu	19
Formy průzkumu	20
Statický výpočet	21
Kvalifikace zpracovatele stavebně statického průzkumu (posudku)	22
Geologický a hydrogeologický průzkum	22
Archeologický výzkum	24
Průzkum vlhkosti	24
Průzkum napadení dřeva	24
Dendrochronologický průzkum	24
Technologický průzkum	25
Restaurátorský průzkum	25
Krok 4 – Analýza průzkumů	26
Krok 5 – Koncepce řešení	30
Krok 6 – Projekt	32

Obsah a rozsah projektu	32
Technická zpráva	33
Statický výpočet	33
Výkresová část	33
Položkový výkaz výměr a rozpočet	34
Krok 7 – Schválení projektu	34
Krok 8 – Výběr zhotovitele	35
Krok 9 – Realizace stavby	35
Krok 10 – Předání stavby	35
Krok 11 – Záruční doba	35
Krok 12 – Údržba	35
III. Materiály, technologie, nosné konstrukce historických staveb	37
Úvod	37
Zdivo	37
Stavivo	37
Malty	39
Mechanické vlastnosti zdiva	42
Pevnost	42
Příčná deformace (tah)	44
Tření	45
Zděné konstrukce	46
Nosné zdivo	46
Poruchy zdiva historických budov a jejich příčiny	46
Posuzování a opravy zdiva	47
Pevnost zdiva narušeného trhlinami	48
Pevnost zdiva mezerovitého	49
Příklady zvýšení pevnosti lomového zdiva injektáží maltou o vysoké pevnosti	49
Pevnost zdiva narušeného povětrností	50
Restaurování a restaurátorská konzervace	50
Možnosti zvýšení únosnosti zdiva	51
Hlubkové spárování a injektáž	54
Technologie hlubkového spárování	54
Využití injektáže u historických a památkových objektů	54
Plošná injektáž	55
Injektáž při opravách kleneb	55
Technologie injektáže	56
Komíny	57
Vnější konstrukce	58
Ohradní a opěrné zdi	59
Zříceniny a torsální objekty	65

Postup opravy zříceniny hradu	65
Konzervace zdiva vystaveného povětrnosti	66
Oprava zdiva a objektů zřícenin	67
Oprava korun	69
Pevnostní stavby	69
Klenba	72
Oblouky / Typy kleneb	72
Statický model klenby	83
Konstrukce klenby	86
Zdění kleneb	94
Poruchy kleneb	97
Opravy a úpravy kleneb	98
Oprava trhlin a spár	99
Únosnost klenby a její zesílení	100
Vodorovná reakce klenby	101
Prostupy klenbou, drážky v nosném zdivu	102
Zděné mosty	102
Základy	107
Základy historických staveb	107
Ochrana základové spáry/základové půdy	110
Podchycení základů	111
Dřevěné konstrukce	113
Dřevo jako konstrukční materiál	113
Výběr dřeva	113
Ochrana dřeva proti vlhkosti	114
Ochrana dřeva v užívaném objektu	116
Ochrana a úpravy povrchu dřeva	117
Nátěry	117
Obklady, bednění, oplechování	118
Omítky, mazaniny, obezdění	119
Nechráněné dřevo	119
Úprava povrchů a detailů konstrukčního dřeva	121
Konzervační a zpevňující prostředky	121
Ochrana dřeva proti napadení	122
Preventivní ochrana proti škůdcům	122
Chemické prostředky proti biotickým škůdcům	123
Likvidace napadení dřeva	125
Ochrana dřevěných konstrukcí proti ohni	126
Konstrukční principy ochrany budov proti požáru	127
Protipožární ochrana při stavbě	127
Opatření pro urychlení protipožárního zásahu	127

Protipožární ochrana v minulosti	127
Posuzování dřevěných konstrukcí	128
Spoje dřevěných konstrukcí	128
Tesařské spoje	129
Svorníkové spoje	130
Hřebíkové a vrutové spoje	130
Spoje s kovovými prvky	131
Lepené spoje	132
Prvky z lepeného dřeva	132
Celodřevěné spoje	132
Trámové rošty	133
Spoje roubených staveb	133
Nastavování dřevěných nosníků	133
Dřevěné krovy	135
Stavebně statický průzkum	135
Statický výpočet krovu	135
Závady krovů a jejich opravy	136
Konstrukční závady	137
Nedostatečné dimenze prvků	138
Příklady	138
Nevyhovují krokve	138
Nevyhovují vaznice	138
Nevyhovují vazné trámy	138
Uložení krovu	139
Napadení dřeva krovu	141
Starší opravy	142
Odstranění prvků	142
Zesílení a oprava spojů	142
Doplnění autentického konstrukčního systému	142
Změna konstrukčního systému	143
Doplnění vodorovného ztužení	144
Obytné podkroví v historických objektech	145
Krovy věží	148
Zvonové stolice	149
Namáhání zvonové stolice	150
Opravy zvonových stolic	150
Dřevěné stropy	151
Stropní trámy	151
Konstrukce dřevěných stropů	152
Průzkum stropů	153
Posuzování a oprava stropů	153

Tepelné, zvukové a protipožární izolace stropů	155
Stropy pod krovem	156
Dřevěné klenby	158
Roubené stavby	159
Posuzování a opravy roubených staveb	159
Povrchové úpravy	159
Hrázděné konstrukce	160
Konstrukce stěn historických staveb a jejich vlastnosti	160
Tepelné vlastnosti	160
Statická funkce stěny	162
Stavební náklady	166
Funkce a využití rámových a hrázděných konstrukcí	167
Poruchy hrázděných staveb	169
Opravy hrázděných staveb	170
Povrchové úpravy	171
Dřevěné mosty	171
Nosníky a stropy z jiných materiálů	172
Kamenné nosníky	172
Opravy nosníků (a jiných kamenných prvků)	172
Kamenné krakorce (konzoly), chrliče, pavlače, římsy	173
Kamenná a visutá schodiště	174
Novodobé stropy	175
Poruchy novodobých stropů a jejich opravy	177
Příčky	179
Novodobé památkově chráněné stavby	181
Novodobé tvrdé omítky a obklady	182
Provizorní a pomocné konstrukce	183
Provizorní výdřeva	183
Lešení	183
IV. Historická stavba a její nosné konstrukce	185
Památková hodnota	185
Kategorie staveb	186
Statika stavby	187
Únosnost	187
Deformace	189
Tuhost	196
Tření	197
Armování nároží	198
Oblá nároží	198
Dřevěné věnce	199

Dřevěné věnce v zemětřesných oblastech	199
Táhla	200
Vyvěšení ramenátů při stavbě klenby	200
Zvýšení tuhosti stavby	200
Stabilita	201
Posuzování a návrh opravy	202
Priority	203
Rozdíly v navrhování historických a novodobých staveb / Bezpečnost	204
Statické zajištění / Novodobé materiály a technologie	205
Záchrana a obnova devastovaných objektů	206
Stárnutí materiálů a konstrukcí	207
Vnější vlivy	207
Působení vlhkosti	210
Ochrana před vlhkostí	211
Trvanlivost / Životnost	214
Údržba	215
Životnost materiálů a konstrukcí	215
V. Literatura a podklady	218
Zákony a vyhlášky	218
Československé (Českomoravské) státní normy	218
Metodické podklady	218
Metodiky a podklady vydané SÚPP a NPÚ	219
Odborná literatura a prameny	220
Publikace Společnosti pro technologie ochrany památek (STOP)	224
Publikace Vědeckotechnické společnosti pro sanace staveb a péči o památky – WTA CZ	225
VI. Rejstříky	226
Věcný rejstřík a významový slovník	226
Místní rejstřík	239
Osobní rejstřík	241
Resumé – Methodology of repairs of heritage listed buildings	243
Surveys, assessments, preparation, design, and implementation of construction interventions, repairs, and maintenance of the supporting structures of listed buildings	